

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Égész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyedévre 13 Lei.
Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

KRÓNIKA.

Az elmúlt héten az érdeklődés legnagyobb részét a külpolitikával kapcsolatos események és izgató szenzációk foglalták le. Károly magyar király előbb bizonytalannak látszó halálhíre valóban igaznak bizonyult. Ez esemény jelentőségéről más helyen tekintélyes kézből származó cikket közlünk.

Személyi jelentőségétől eltekintve, a haláleset nagyobb változást a magyar bel- és külpolitikában nem okozott. A legitimisták most már a király fiát, Ottót tekintik az ország törvényes királyának. Viszont — amint látszik — a kis és nagy antant épp úgy ellenzi Ottó trónfoglalását, mint előbb az atyjáét. Hogy a két álláspont közötti

Consummatum est.

(Ss.) Befejeződött a nagy tragédia. Meghalt IV. Károly, Magyarország száműzött koronás királya s Ausztria császára Madeira szigetén f. hó 1-én.

A világháború piszkos hullámainak áradata sodorta el s temette örvényébe a nemes szívű férfit, a kinek rövid uralkodása alatt a béke megteremtése s országainak boldogítása képezte lelke vágyait és a családi boldogság aranyozta meg sok aggodalommal nehezített gondterhes életét.

A hatalomért tülekedő államok örök malomköve közé került egy család, a melyet szárnyára kapott a szerencse s Európa egyik legfényesebb trónjára ültette, hogy egy nagy tragédia részeseivé legyen. Hogy évszázadok múlva is az emberi szív fájdalmas részvétet érezzen iránta, mert az elhunyt királyban a legjobb családapák egyike hagyta árván 7 apró gyermekét, gondokkal s mérhetetlen bánattal özvegyen hűséges hitvesét.

Szegény király, mintha halálra lett volna ítélve akkor, a mikor Madeira szigetét jelölték ki számára a nagyhatalmak tartózkodási helyül, mert a Continens éghajlata alatt született és itt élt emberek nem sokáig bírják az Atlanti Océán egészségtelen szigetén az életet. De hogy ily hamar következék be a katasztrófa, mégis aligha gondolta valaki. Mélyen elszomorító tragikum!

A IV. Károly halálával Európa legrégebbi uralkodó családjának homályosult el évszázadokon át fényesen ragyogott csillaga. Ottó fiacskája követhetné a trónon, ha nyitva volna ahoz az ut, de olyan barrikádok emelkedtek körülötte, amelyeket ledöntögetni, szétrombolni vajmi nehéz.

Hogy pártoskodás van Magyarországon a királyi szék betöltése körül s hogy Ausztriában köztársaság képez megmászhatlannak tetsző hegyet a trón felé; ezek még nem tennék reményvesztessé a gyermek utód kilátásait, de a nagy és kishatalmaknak menydörgésszerű együttes tiltakozása legyőzhetetlen akadállyal tűnik fel. De vajh ki tudja. A legerősebb menydörgést sem

ellentétet az idő mikor és hogyan fogja el-
tüntetni, vagy áthidalni, az még a jövő titka.

*

Egy másik izgalmas esemény híre is jött még Magyarországról. Hétfőn este a budapesti Erzsébetvárosi Körben, mikor ott egy nagyobb szerű politikai jellegű vacsorára gyülekeztek az ellenzék vezérei és más meghívottak, óriási robbanás történt, melyet elrejtett pokolgép, vagy pokolgépek okoztak. Hat haláleset, több súlyos sebesülés volt a rettentő merénylet következménye. Nagyobb jelentőségű politikusoknak azonban komolyabb baja nem esett. A tettesek ellen messze kiterjedő és erélyes nyomozás foly, mostanig még határozott eredmény nélkül.

Alapos feltevés szerint, a merényletben valószínűleg, egy fanatikus és sötét kommunista csoport keze működött.

kiséri mindig a vetéseket, a gazda reménységét elpusztító jégeső.

Bármilyenek legyenek is a kilátások, katasztrófális tragédiája ez a Habsburg-Lotharingiai uralkodó családnak. Ez annál szomorubb, mert egy kiválóan jelekű sarj bűnhődött kegyetlenül egy uralkodó nemzetség évszázadokon át elkövetett bűneiért.

De hagyjuk ezt. Ne rekrimináljunk. Nem alkalmas arra e pillanat. Vessünk ahelyett egy futó pillantást az elmúlt századokra s magára a Habsburg családra.

A Habsburgok hajdan grófok voltak. I. Rudolf rakta le a család hatalmának alapját, ki a morvamezei ütközetben 1278-ban, IV. László magyar király segítségével, megszerezte Ausztriát, Sziléziát. Itt kezdődik a család trónon való uralkodása.

A magyar trónt a szerencsétlen kimenetelű mohácsi csata után szerezte meg 1526-ban I. Ferdinánd, mint osztrák császár, akit azon 8 férfi utód követett. III. Károlylival kihalt férfi ágon a család. Leánya Mária Terézia követte a trónon, aki Lotharingiai Ferencz herceghez ment férjhez, s ettől fogva a család, mint H.-Lotharingiai ház uralkodott.

Mi lesz a sorsa a fényét vesztett nagy családok ezután, vajh ki tudná megmondani? Kialudt meteor leend-e, vagy mint fényét visszanyert csillag ragyog az atmoszférában ismét egykoron? Ez a jövő titka.

Most érdeklődésünk ismét az árván maradt királyi család felé fordul s szívünk, lelkünk minden jó érzésével és részvétével kívánunk annak boldogabb jövőt.

Magánfelek fogadása a Tanác-nál.
Tnkintettel arra, hogy a városi tanács munkája tetemesen megszorodott, a polgármester és referensek a magánfeleket csak d. e. 10 óra 30 p. és 12 óra közt fogadják. A városi tanács ezúton is kéri tehát a polgárságot, hogy a fentiek betartása mellett működjék közre abban, hogy a munka fennakadást ne szenvedjen.

Helyesen gazdálkodunk-e?*

V.

Itt a tavasz. Zsibongó érzések járnak át egész valónkat; ki . . ki a szabad természet ölébe s nézzük, miként dolgoznak gazdáink a mezőkön. Apró földi pántlikák húzódnak föl a hegyoldalon a tetőig. Igen sok községben nem volt tagosítás, s a hol volt, ott is elaprósodott már a birtok. A tagosítás a székelység réme volt már a kezdet kezdetétől kezdve, az is maradt egészen maig. Alig van község, a hol a köznép kérte volna a tagosítás bevezetését, rendszeren csak rá kényszerítették a tagosításra. Nem csak a tagosítás költséges volta miatt volt az a nép előtt ellen-szenves, hanem el volt terjedve, s ma is vallják, hogy a tagosított birtok nem terem. Tény s való, hogy igen sok tagosított határ nem terem annyit, mint a tagosítás előtt, s kivált buzatermése gyenge, de ennek nem a tagosítás, hanem népünk rendetlen gazdálkodása az oka. Népünk nagy tömege még nem érett oda, hogy tagját, avagy tagjait oly forgó rendszerben használja, mely rendszer mellett minden termény megkapja a földanyától a jól fejlődés feltételeit. A tagosítás üdvös és hasznos; közelebb visz a belterjes gazdálkodás felé, mely a föld jövedelmezőségét nagyban emeli.

Tehát szántunk hosszú, keskeny pántlika földjeinken, minden szántásnál egy földtömeget dobva lejtős földjeink meggyéjére, hogy idővel legyen egy meredek hasznavehetetlen gypszalag s az alatta való föld egyrésze alig-alig használható. Tagosított birtoknál ezek a nagy barázdák idővel eltűnnek összeásás-kapálás által s az eddig alig használható földdarab kellő megmunkálás mellett meghozza a fáradság jutalmát.

Nagy hibánk, hogy általánosságban igen sekélyen szántunk, — félünk leereszkedni mélyebbre s ekénk folyton csak az 5—10 centimetryi felső réteget turja, a székely ember azt tartja, hogy nem jó a „vad” földet felszínre hozni, mert abban semmi sem terem. — Nem ám, ha a földnek nem adjuk meg azt, a mi kell, a kellő táplálékot, no meg egyszerre nem is lehet a 4 ujj szántásról 10 ujjnyi mély szántásba átcsapni, mert az a „szűz” föld, mely talán évszázadok óta napfényt nem látott, s a melybe a forgatás után mag kerül, nem is ad, mert nem adhat megdült gabonát. Mélyítő szántást csak fokozatosan lehet bevezetni, s csak is ósszel végezhetjük azt, a mikor a tél fagyá megporlasztja, átdolgozza a felforgatott altalajt.

Szülőfalum nagybirtokosa fiatal éveiben birtokait átvéve, még tagosítatlan földjeit (4—4 ökröt fogván ekéi elé) jó mélyen felhányatta s a következő évben termettek is földjei gyönyörű buzavirágot, de annál kevesebb buzamagot. Emlékszem, mint afféle kisebb kóbor deákocská, üres időmben szerte csatangolva a mezőkön, gyönyörű buzavirág csokrot szedtem a „Nagyerdő-földje” széles buzatábláin. A falusi gazdák sajnálkozó kárörömmel nézték az „uj ur” „bogaras” gazdálkodási módszerét, s kimondották a szentenciát, hogy ennek nem lesz jó vége. Az első év rosszul végződött, a felszaggatott föld keserves

* Utolsó közleményünk a 12. számban.

munka és a belevetett mag után egy gyenge, csaknem hasznavehetetlen giz-gaz takarmányt adott. Még kaszálás előtt minden föld szélében ott állott egy nagy rakás trágya, mely aztán szétszórattán és alászántatván, a földet jó erőhöz juttatta, s a következő év terménye már jól fizetett. A földeket azután is mélyen szántották fel, s hogy sikerrel, azt megmutatta a tagosítás, melynek keresztül vitele után évekkel is tisztán meg lehetett a termény minőségéből állapítani, hogy melyik tagrész volt birtokosunk régi föld darabja. Tanubizonyosságul hívom falum idősebb gazdáit, s tanubizonyosságul hívom Ugron Zoltán urat, hogy állításom igaz és nem mese; de állítom azt is, hogy bár a példa adva volt, nem akadt száz gazda közül kettő, ki a példát követte volna.

(Folytatjuk.)

Kiterjedt tolvaj

és őrgazda társaságról rántotta le a leplet a mult napokban a székelyudvarhelyi rendőrség.

Március 31-ikén tűnt fel a városban néhány idegen cigány; a székelyderesi községi előljáróság által kiállított hatósági bizonyítvány alapján férfi kalapokat árultak. A rendőrség gyanusnak találta a dolgot; Craciun rendőrprefectus vallatásra fogta a cigányokat. Majd mikor árjuk eredetét számlálással igazolni nem tudták, egy rendőrmestert egy itteni vendéglőben levő árjuk után küldött. Utközben a cigány a rendőrmestert: Gurgui Györgynek 2000 leut ígért, ha a „dologból nem csinál semmit“ s azt mondja, hogy több kalapot nem talált. A rendőrmester ezt a Craciun prefectusnak jelentette, ki most már gyanúját ez által is megerősítve látván, nagy eréllyel fogott a nyomozáshoz.

Eljárása meglepő eredménnyel, egy jól szervezett bűnös társaság üzemeinek kiderítésével járt. A cigányok, kik közül kettő Gábor Imre István és Vékony János székelyderesiek, Gergely Damó István alsórákosi, bevallották, hogy a holmikát Alsórákosen vették Mezel Mihály cigánytól, ki viszont — mint a nyomozás folyamán kiderült — Halmágyi Sándor váltóórrel és Mucsa György alsórákosi korcemárossal állott összeköttetésben.

E két ember részére több vasuti fékező és más alkalmazott „szállította“ az árut, úgy hogy Segesvár—Brassó között a vasuton, kereskedők részére érkező áruküldeményeket rendszeresen megdézsmálták és nekik a lopott cikkeket leadogatták.

A nyomozás folyamán nagy csomó holmi került elő, mely nagyjából mind a Halmágyi Sándor és Mucsa György lakásán volt elrejtve; így 73 férfikalap „The Fashionable“ jelzéssel, szappanok (Jockey Club), paplangombok, sevró férfi és női cipők, vasfazék, aluminium kávéskanalak, finom plüs asztal- és ágyterítők, férfi és női ruhaszövetek, 20 vég chiffon, porcellán tányérok, zománcos pléh edények, csomó sevró bőr, többféle színben, asztalnemű stb. A nyomozás még folyamatban van, több vasutas ellen is, kiknek ügye a hadbíróóság elé fog kerülni. Halmágyi váltóór, ki tettét a bűnösök nagy részével együtt beismerte, azzal védekezik, hogy kis fizetéséből megélni nem tudott.

A Madách-estély,

melyet a helybeli Jótékony Nőegylet f. hó 1-én tartott, fényesen sikerült.

Az egész estélynek mintegy keretét adta az a gondos s önmagában is értékes tanulmány, melyet Szász József főgimnáziumi tanár az est folyamán feleltesett. Ebbe a keretbe volt beillesztve egy szavaltat és Az ember tragédiájából négy szín. (Az égben, Egyiptomban, Rómában és Prágában).

Ádám szerepében Csefő Sándor, Éva szerepében Magyar Erzsébet és Lucifer szerepében Nagy Elemér nyújtottak művészi tökéletességgű alakítást. Játékukban meg volt a tudásnak az a mértéke s a felfogásnak az a mélysege, mely egy sablonos előadás keretein felül emelte őket.

Hatásos volt a mennyei jelenet a három főangyallal (Vajda Margit, Bagó Piroška, Gálffy Zsuzsika), — hasonlóképpen a többi szín kisebb szerepeiben is a főszereplők játékához méltó, azzal összhangzó játékot nyújtottak: ifj. Rájk József, mint egyiptomi rabszolga; Biró Lajos, mint Péter apostol; Jeszenszky Miklós mint Catulus; Kovács Margit, mint dózsó és majd haldokló Hippia; Jakabos Irén, mint Cluvia; továbbá Baczó László, mint középkori udvaronc.

Értekesen elevenítették és tették változatosabb az előadást azok az énekszámok, melyeket ezen alkalomra Révay György tanított be. Külön emlitem azt a keleti színezetű bordalt, melyet Madách szövegére a római jelenethez Révay György szerzett. A római szín énekszámait határozottan támogatták Domszky Istvánné, Beakó Józsefné, Papp Lenke és Jakabos Irén.

A rendezés munkájának érdeme Csefő Sándorné, Hirléder Ernőné, Nagy Elemérné és Révay Györgyné nevéhez fűződik, de az elismerésből derekas rész illeti Bakóczy Károlyt is, ki a szerepek betanulását, az előadás helyes menetét sok hasznos utasítással segítette elő.

Az ember tragédiáján kívül álló szavaltatot (Madách: Fogságomból c. költeményét) Kovács Gergely kárpitos-mester nyújtotta teljes megértéssel és kellő megértéssel. Mástkülönb is Kovács Gergely a rendezés fizikai munkájához — az első szín menyboltozatának beállításával — szakavatott segítséget nyújtott.

Mindezek után a leghangyulósabban kívánom megjegyezni, hogy minden, ami azon a pompázó színpadon a szemnek kellemes volt, az a Haáz Rudolf rajztanár érdeme, aki a korhű díszleteket festette, a csoportokat egybeállította és az öltözékeket tervezte. Munkájában Füstös Ida rajztanárnő értékes segítséget nyújtott.

Valóban — egy ilyen előadás rengeteg fizikai és szellemi munkával jár s gyakran a háttérben, látatlanul dolgozó munkája is tetemesen nélkülözhetetlen. Elismerés illeti Z. Sabess Józsefet és a kollegium, valamint a gimnázium azon tanulóit, kik munkájukkal a siker érdekében fáradozni mindig készek voltak.

Hetekre terjedő — kitaró, szorgalmas és önzetlen munka eredménye volt ez az est, szinte sajnálunk kell, hogy ennyi munka eredményét egy rövid estéllyel a multba temessük; különösen a művészi becsű díszletek megőrzését tartom igen szükségesnek, hogy a jövőben, Madách jubiláris esztendejében, ismét láthassuk.

Madách nagy alkotása: Az ember tragédiája világirodalmi értékénél fogva a magyar irodalom büszkesége s ezért ez az estély a magyar kultúra ünnepe volt.

Halmágyi Samu.

Az estélyen a következő felülfizetések történtek: Jodál Gábor dr. 100, Vánky Kálmán dr. 80, Neamțu Valer dr. 76, Borosnyay Pál dr. 60, ifj. Ugron Ákos 50, Zakor Endre 25, Persián József dr., Sebesi János dr. 20—20, Nistor Joachim 16, Micu dr. 12, Sebesi Ákos dr. 8 leu. Fogadják a felülfizetők a nőegylet leghálásabb köszönetét. A nőegylet elnöksége a Madách-estélyi összes rendezőinek és szereplőinek ezuton fejezi köszönetét az estély körül kifejtett szives közreműködésükért.

Színház.

Krasznay Ernő színtársulata — Fehér Imrével való megegyezés folytán — a lehető legrosszabbul megválasztott időben kezdte meg előadásai sorozatát e hó 2-án, vasárnap. Az elég hosszú őszi színiidény után a télen szinte napról napra megismétlődő jótékonycélu előadások és estélyek által igénybe vett közönség nagyon is kimerült, szinte várja, hogy lélekhez jusson, hogy pihenhessen. Ez teszi érthetővé a közönségnek különösen az első előadásokról való távolmaradását, az úresen tátongó széksorokat. Ez utóbbi tünet egyik okát az igazgató önmagában is keresheti, hogy nem számolva a fentirt körülményekkel, ugyszólván váratlanul toppant be hozzánk.

Viszont el kell ismernünk, hogy Krasznay igazgató elég változatos és nem egyszer újat adó műsorral igyekszik a közönség színházlátogató kedvét feléleszteni, s hogy ez sikerüljön, kívánjuk is neki.

Megnyitó előadásul a Fakirt, Lakatos Lászlónak inkább külső hatásokra pályázó drámáját adták elő, a főbb szerepekben a Krasznay-párral, Kádár Gabival és Nagy Lászlóval.

Hétfőn, 3-án, Molnár Ferencnek nagysikerű vigjátéka: „A hattyu“ kevés számú közönség előtt került színre. A darab igazi Molnár-darab: virtuoz színpadi technika, szellemes párbeszéd, sok szójáték, de mindez megrázó mélység és erőteljes cselekmény nélkül. Kádár Gabi a cím szerepben előnyösen alakított szép sikere volt. Jók voltak: Krasznayné, Krasznay, Kubinszky, s külön ki kell emelnünk a Jácint atya szerepében Farkas Bélát. Kedden „A kis kadét“ operettet adták elég jó előadásban. Szerdán: „A szerelem gyermeke“ előadása sokkal nagyobb közönséget érdemelt volna. Krasznay igazgató, mint Lebonárd apó, igazán remekelt. Csütörtökön és pénteken táncos operettek: a Szerencsetánc és A vadgalamb kerültek sorra. Ezekben Pethes Dezsőt,

mint igen mozgékony és ötletes táncos komikust ismertük meg, Baranyi Manczi eleven játéku, jó-táncu színésznőnek bizonyult. Csillag Lola komikai szerepében tetszett. Figyelmet keltettek még Nagy Vilmos és Nagy Laci. Ma, szombaton este A beoltott Adolár kerül színre.

HIREK.

Április 8.

Uj alispán. Szabó Gábor volt udvarhelyi járási főszolgabíró, később képviselőt a vármegye alispánjává nevezték ki. Az uj alispán hivatalát már átvette.

Polgármesteri kinevezés. Negrutiu F. Emil Székelyudvarhely város polgármesterévé nevezték ki. Negrutiu, ki mint első tanácsos, helyettes polgármester a város ügyeit eddig is vezette, mostani kinevezése megerősítette eddigi pozíciójában.

Uj segédtanfelügyelő. Popa János lelkész, volt közlelemzési biztost Udvarhelyvármegyébe segédtanfelügyelővé nevezték ki.

Zenés-mise. Majláth Gusztáv Károly, Erdélyi római katolikusainak nemes életű, tiszteletre méltó és felekezeti különbség nélkül nagyrabecsült püspöke főpásztori székét 25 évvel eselőtt foglalta el. A nevezetes évforduló megünneplésére lelkesen készül egész Erdély katolikusossága. F. hó 30-án a plebániatemplomban nagy zenés mise lesz. Az előkészületek már javában folynak. Egy 60 tagból álló vegyes-kar fog énekelni az udvarhelyi Filharmonikus Társaság teljes zenekarának kísérete mellett. E mellett két betét is lesz; egy bariton és egy kvartett. Részletes műsort lapunk legközelebbi számában közlünk.

Halálozás. Bokor József Papp Mária, 65 éves korában, Székelyudvarhelyen f. hó 2-án, hosszas betegség után elhunyt. Kiterjedt rokonság gyászolja.

A Pásztorúti szépirodalmi lap irógárdája május 6-án nagyzeabásuak ígérkező irodalmi estét rendez városunkban, a Filharmonikusok és a Révay vezetése alatt álló énekkar részvételével. Az írók közül eddigelő megígérték szereplésüket Reményik Sándor, Walter Gyula, Maksay Albert, Pálos István Kolozsvárról, Berde Mária és Molter Károly Marosvásárhelyről. Bartók-dalokat fog énekelni Farkas Béla Tompa Lászlóné kíséretével.

Meghívó. A székelyudvarhelyi polgári önképző egyesület f. hó 18-án d. u. 8 órakor a római kath. fiúnevelő intézet nagytermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre ezuton is kéri a tagok megjelenését. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A jegyzőkönyv felolvasása. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztárnoki jelentés. 5. Leltárvizsgáló bizottság jelentése. 6. Könyvtár. 7. Tisztikar és választmány jelentése. 8. Tisztújítás. 9. Indítványok. A választmány.

A Székelykereszturi Filharmonikus Társaság, április hó 20-án tartja ez évben első házi hangversenyét Székelykeresztúron Walter Ferenc nagytermében. A Társaság előttünk nem ismeretlen; hangversenykörútján nálunk is többször megfordult s régebben, a mi filharmonikusaink szerveződése előtt irigyeltük is Székelykeresztúrtól, ahol már több mint 15 éve működik. Igazán csodálatra méltó, hogy ezer és ezer akadályon át, együtt maradhatott a Társaság, ha megfogva is (14-en vannak), olyan kis városban, amelyhez hasonlóban, sőt akárhánynagyobban is a zenei élet ilyen fejlődését hiába keressük. Most a Társaság a székelykereszturi közönség műpartóló és megértő intelligenciájában hathatós támogatásra lelt. Ujabbban ugyanis a Társaság a nagyközönségből mintegy 160 pártfogó tagot toborzott, akik évi 30 L. pártfogó tagsági jegyük ellenében az összes hangversenyeken megjelenhetnek családtagjaikkal s ezzel a Társaság nemcsak a fennmaradhatása és fejlődésére szükséges anyagi erőt teremtetette meg, hanem egyuttal erkölcsi erőt is biztosított pártfogó tagjaiban, bannük megteremtve a publikumot is, akik előtt játszaniok kell. Tudjuk jól, hogy a legideálisabb vállalkozás sem sikerül az anyagiak elmaradtán, annál nagyobb rokonszenvet és elismerést érdemelnek a székelykereszturi lelkes műpartolók, akik nemcsak azt tették lehetővé, hogy a Társaság fennmaradjon, hanem azt is, hogy tovább fejlődhessék a Székelykeresztur zenei életét lüktetővé, virágzóvá tegye. A Társaság szorgalmasan tartja próbáit, készül bemutató házi hangversenyére, az állami

tanítóképző intézet egyik termében, a melyet a művészlelkű igazgató, Karoliny Mihály, az első kérésre szívesen átengedett. A programm véglegesen nincs megállapítva, de valószínűleg 7-8 zenekari számból fog állani. Belépő díj nem lesz. A pártfogó tagok gyűjtése még folyik, arra bárki jelentkezhetik, ha arra tévedésből nem is kérték volna fel.

Ujabb hazatért hadifogoly. Gálffy Gábor volt zászlós, Gálffy Kálmán nyug. főszolgabíró régen várt fia, Magyarországon át, sok évi Oroszországban töltött hadifogság után a napokban ide hazaérkezett. Legyen körünkben szeretettel üdvözlőve.

A ref. kollegium Testgyakorló Körének f. hó 6 iki estélye kellemes meglepetés volt a megjelent nem nagy számú közönség részére. A bemutatott közös és szabadgyakorlatok, versenyek, vívás, boxolás, birkózás, a leányok botgyakorlata zenére, labdajátéka: mind a helyes, céltudatos vezetésről tettek bizonyosságot. Az ötszszettett főversenyben 1 ső lett (27 ponttal) Dronca Valér VIII. o., 2-ik (24 ponttal) Kelemen Károly VII. o., 3 ik Bölöni Vilmos VIII. o., 4 ik Csép Gergely VII. o. tanuló Ugrásversenyben az I-II. o. első Ferenczy Lajos I. o.; III-IV. o. egyformán első Szgyártó Albert, Molnár Albert IV. o. tanulók. Rudmászában 1 ső Gáspár István II. o. nagyobbak között 1 ső Császár László IV. o., 2-ik Felméri Ferenc IV. o. t. Vivást mutattak be egyenesen: Baczó László VII. és Gyarmathy Dezső VIII. o. tanulók, boxolást: Németh Dezső és Áron Rezső V. o. t., birkóztak: Nagy Gyula és Pálffy Károly VII. o. t. Lányok turul labdajátékában első Imreh Ibolyka V. o. t. A bemutatott gyakorlatok és versenyek után éjjel utáni 1 óráig tartó tánc következett, melyhez a zenét maguk a diákok szolgáltatták Bartha Sándor VII. o. t. vezetése alatt. A közönség pedig hálás lehet Z. Sebes József tornatanárnak, kinek szakavatottságát, ügybuzgóságát dicséri a szépen sikerült estély.

A Könyvnyomda Részvénytársaság 1921 évi osztalékszolványai a társaság pénztáránál beválthatók.

Műsoros multság Szentegyházszafán. A szentegyházszafai Műkedvelő Ifjúság f. hó 17-én és 18-án a „Knobloch” vendéglő nagytermében, az építendő táncterem alap javára kabarával egybekötött jótékony célú zártkörű táncmulatságot rendez. A változatos műsorban szavalt, monolog, tánc és énekszámok vannak. Lesz világposta és szépség verseny is. Belépti díj: személyenként 10, családjegy 3 személyig 25 leu. Kezdeté este 8 órakor.

Részvét köszönet. Mindazoknak, kik felejtethetetlen, jó laka nővérem temetésén megjelentek, vagy szíves részvétükkel gyászomon enyhíteni igyekeztek, e helyen mondok hálás köszönetet. *Rács Elis.*

A székelykereszturi unitárius főgimnázium testedző köre, mint már előzetesen közöltük, március hó 18-án rendezte évi disztornáját a főgimnázium tornatermében. Az érdeklődés, amely Székelykeresztur intelligenciáját erre a pompás estére vitte, a legtökéletesebb kielégítést nyert abban a szép műsorban, amely csaknem két órán át gyönyörködte a szép számú közönséget. Midőn a zene hangjaira az ifjak, fiúk és leányok az intézet tornadrezsében felvonultak és felfejlődtek, oly festői képet mutattak, hogy a meglepett érdeklődésből azonnal látni lehetett, hogy a közönség a megszokottnál sokkal élénkebb figyelemmel fordul az est műsora felé. Valahogy szükség is volt erre a változatosságra, a sok, igen sok kötőke és színházasdi után. Ebben a szép keretben lépett Gálfalvi Samu igazgató a dobogóra, hogy megnyissa az ünnepélyt. Nagyszerű pillanatok voltak, amidőn az egyforma, mozdulatlan dresszek a legnagyobb áhitattal hallgatták a megnyitó mélyen átértzett, lelkesen buzdító szavait, amely a közönséget is magával ragadta. Ami ezután jött, az a megemelt várakozás, a feszült figyelem, és kitörő tapsok szakadatlan sorozata volt. A fabottal végzett szabadgyakorlatok, a szimultán csapattornák szereken, a mintacsapat buzogánygyakorlatai, majd a mintacsapat komoly szergyakorlatai, a multságos műszabadgyakorlatok stb. stb. kaleidoszkópszerűen következtek egymás után; egészen meglepetés számba ment a leánycsapat két gyakorlata és füzértánc. Egy pillanat, szinte erős kontraszt az athlétikában és mégis — ugyanaz. Semmi groteszk mozdulat, izmoktól duzzadó kar, láb, kemény tekintet, — milyen más milió! helyett báj, csín, hajlékony vonalak, színek, hangulat, sene, tánc, amit a kézben lebegtetett túll fátyol plasztikusabbá emel. A műsört több szép gúla fejezte be. Az est sikerének főérdeme: Nagy Lajos tornatanáré, aki hosz-

szu hónapokra visszamenőleg nemcsak végig tervezte, hanem végig is csinálta a műsört. Dicséret illeti az ifjúságot is, amely megmutatta, hogy nemes dolgokért lelkesedni tud. A műsor után a tánc reggelig tartott. Belépő díj nem volt, de a közönség a Testedző kör javára nagyobb összeget juttatott, amelyért e helyről is illesse hálás köszönet. (Előzetesen beküldött tudósítás, melyet a tárgy fontossága miatt közlünk.)

A Napkelet április 1 i száma a szokottnál is nagyobb feltűnést fog kelteni Paál Árpád ezuttal egy megrázó mélységű novellával, Márai Sándor pedig egy izgatón érdekes kalandor-történettel szerepelnek még Szombati Szabó István és Szentimrei Jenő versciklusokat közölnék. Az erdélyi magyarság legaktuálisabb problémáit tárgyalja Kádár Imre. Az erdélyi magyar demokrácia válságáról ír és a szerkesztőség közli, hogy ezt a kérdést vitatételnek tekinti és minden komoly hozzájárulásnak helyet ad. Két Hét politikája rovatban Weisz Sándor bencolja a kormány és az ellenzék taktikájának fásinait és kritika tárgyává teszi az egyes állásfoglalásokat. Ligeti Ernő az Erdélyi Fejek közül most Kecskeméthy István és Nagy Károly karakterrajzát adja meg. Berde Mária, Molter Károly, Dienes László, Ormos Ede jegyzeteket és könyvismertetőket írtak. Argy György Falusi Pap Erdélyben 1922. ben című irásában megkapó rajzát adja a falusi pap-ság törekvéseinek, Molnár Imre pedig egy jó pásztor levélre felel. Zenei beszámoló, az aradi kultúresemények ismertetése, folyóirat-szemle és más jegyzetek teszik az új számot érdekessé. Balázs Béla regénye ezzel a számmal befejeződik.

A református ifjúsági egyesület által mult vasárnap rendezett utolsó egyházi estély méltó befejezője volt az eddigi ilyen irányu estélyeknek. A gyülekezet megnyitó éneke után Baczó László ügyesen szavalt, Bodrogi Balázs pedig szépen énekelte Ferenczy Böske zongorakísérete mellett. A beteg Gőnczy Lajos főgondnok felolvasását „Kenyér és kultúra” címen Dr. Gőnczy Gábor olvasta fel. A tartalmas, nívós felolvasást a közönség lelkes tapsa honorálta. Szabó Ilus iskolázott hangon előadott éneke Papp Dezsőné stílusos zongorakíséretével, Vajda Margit meglepő kedves szavallata, Szabó Ernő művészi hegedűjátéka mind, mind hozzájárult az est sikeréhez. Vajda Ferenc esperes záróbeszéde után a közönség énekével végződött a minden tekintetben sikerült egyházi estély.

A Frank és Társai sörgyár, hogy söreinek beszerzését az otthoni fogyasztás részére is drágítás nélkül lehetővé tegye, egyuttal közönségnek is engedve, a város különböző részein levő, hirdetései táblákkal megjelölt üzletekben gyári sörrelárusító helyeket létesített. E helyeken a cég gyártmányai ezentul naponta friss töltésű palackokban, eredeti gyári áron árusítottak.

Melyek a kötelező ünnepnapok? A kisebbségi államtitkárság 17.822. számú leirátával a minisztertanácsnak a munkaszünetnapokra vonatkozó rendelkezését közli: A közhivatalok csak nagyobb vallási ünnepeken szünetelnek. A királyi család születési és névnapjainak évfordulóit alkalmából csak istentiszteletet tartanak, munkaszünet nincs. Magán felek, az összes magánvállalatok saját vallási ünnepeiken kívül csak két nemzeti ünnepnapon kötelesek a munkát szüneteltetni: május 10-én, amikor az 1877. évi függetlenségi proklamációt, az összrománosság egyesülését és a királyság megalakulását ünneplik, azonkívül áldozóünnepnapon, melyet a kormány a hősök napjává nevezett ki. Minden más ünnepnapon, vasárnap kivételével, a munkaszünet nem kötelező. A rendelkezés eddig sok félreértést okozó kérdésre derít világosságot. Ha a rendelkezést végrehajtják, nem fog többé előfordulni az, hogy falukon a csendőrségek egész jelentéktelen ünnepnapokon is betiltották a mezői munkákat, mint ez a multban történt.

SPORT.

Szomorú, esőre álló időben, mégis szép számú közönség előtt, erősen megtartálékolva vette fel a küzdelmet a bajnokságért a Hargita T. E. football-csapata a híres Nagyszabeni Sport Egyesület football csapatával.

A játékot a Hargita kezdi 3/4 órakor, erős szél ellen játszva, de gyenge csatárai kezéből csakhamar átragadja magához a vezetést az N. S. E., s ettől kezdve az első félidőt, szétől is támogatva, fölényrel játsza le. Dacára egyre megújuló támadásainak, a Hargita szép formát mutató, szívós védelmén keresztül goalt elérni nem képes s kénytelen az első félidőre megelégedni 8:0 corner aránnyal.

A második félidőben a Hargita védelme fokozottabb erőre kap a az N. S. E. csatárait a mezőny közepére veti vissza; hol egyenrangú ellenfelek küzdelmeként változatos mezőnyjáték folyik, melyben a Hargita Göllner I. játékképzetlensége folytán 10 emberrel játszik; de így is

elegendő erőt képvisel az N. S. E. ellen. Végül a mérkőzés goal-eredmény nélkül ér véget.

A mezőny legjobb embere Binder. A Hargita kitűnő védelmének méltó ellenfele volt az N. S. E. csatársora; míg a Hargita csatársora feltűnő gyengén szerepelt. Igen jó bíró volt Z. Sebes. — Vasárnap, 9-én d. u. 3 órakor a brassói Colteaával veszi fel a küzdelmet a bajnokságért a Hargita, legerősebb felállításában. A mérkőzés előre láthatólag a szezon legszebb mérkőzése lesz; mivel hír szerint, a Coltea ma a kerület legjobb játékerőit képviseli. Utólagos értesülésünk szerint, a két csapat közti megegyezés folytán, kedvezőten idő esetén a mérkőzés 1-2 hétre el lesz halasztva.

A kereszturi Atlétikai Club a Brassóban f. hó 7-9 ig tartandó országos birkozó bajnoki versenyre ifj. Gyarmathy Lajost a légsúlyba és Sebesi Károlyt a könnyű súlyba nevezte be.

KÖZGAZDASÁG.

Vármegyénk prefectusa a szövetség vezetőségének kérelmére intézkedett, hogy a Földmives Szövetség nagygyűlését megtarthassa. A vezetőség a nagygyűlés idejét f. évi április 25-én d. e. 10 órára tűzte ki. A gyűlést a prefectus ur szíves engedélye folytán a vármegyeház nagytermében fog megtartatni. Reméljük gazdáink tömegesen fognak részt venni a gyűlésen.

A burgonya szállítására az engedélyeket kieszközöltük, s az a közel napokban, tehát még rendes időre, leérkezik. Jelentkezni még kedden lehet. Megint egy érthetetlen intézkedés, vaját eladásra termelni ezután csak úgy lehet, ha az állatorvos megállapítja, hogy az állat, melytől a vaj előállításához szükséges tejet nyerjük, egészséges. Ugy véljük, a vaj, ha e rendelkezésnek érvény szerzetetik, csak meddő vágyakozás tárgya lesz, mert e rendelkezés keresztül vitele csaknem lehetetlen.

A mult keddi piacon a buza = 54-60, törökbuza = 45-46, rozs 46-48, árpa = 40-45, zab = 25-28, — zabos búkköny 40-45, burgonya = 12-13 leuban kelt el vékánként.

A Földmives Szövetség felhívja mindazon gazdaköröket, melyeknél még naptárak vannak, hogy az elszámolást már valahára ejtsék meg.

Tisztított, arankamentes lóhere a szövetség-nél kilonként 23 leuért kapható.

Ekevasat a szövetség darabonként 64-65 leus áron a tagok részére beszeres, ha megfelelő jelentkezés érkezik. A jelentkezések azonnal eszközlendők.

Murvy Samu ulszékelyi lakosnál 2 darab tenyészigazolvánnyal ellátott 1-1 éves mangalica kan, dr. Váró — Ddbiczi udvarhelyi gazdaságában 1 drb. 2 éves, igazolvánnyal ellátott symmenthali bika és malacos sertések eladóak.

V-6.

Bratianu Vintilla nyilatkozata a házbecslésekről. Nagykárolyból nem rég küldött-ség járt a pénzügyminiszternél, amely panaszt emelt az igazságtalan házbecslések ellen és új becslési eljárás elrendelését kérte. A pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a Titulescu féle adótvény végrehajtását felfüggesztették mindaddig, amíg a kormány új javaslattal nem lép a parlament elé. Az új törvény életbeléptetéséig az erdélyi adózó polgárok az 1919-1920. évben a magyar törvények alapján megejtett kivetés szerint fizetik adójukat.

Nyíltér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Óva intek mindenkit, hogy férjemnek: Pál Dénes fodrásznak üzletekben, kimérésekben, vagy vendéglőkben ne hitelezzen, mert érte semmi nemű felelősséget nem vállalok.

Odorheiu-Székelyudvarhely, 1922 ápr. 7.

Pál Dénesné.

Hirdetmény.

A kányád-jásfalvi ref. egyház, — templom javítására, — 12.000 Leu költségvetési öszeggel 1922 ápril 18 ára nyilvános árlejtést hirdet. — Árlejtési feltételek megtekinthetők a ref. lelkeszi hivatalnál.

Kányád, 1922 április 4.

Presbitérium.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely.)

Egy jó karban levő **cilinder varrógép eladó.**
Megtéríthető: Bulevardul Regele Ferdinand
(Kossuth-utca) 6. sz. (Cipészület.)

Építkezők figyelmébe. Husz darab nagyméretű ablakhoz való jalontie (salukáter) eladó. Szabady Tivadar Bul Reg. Ferdinand (Kossuth u.) 39 sz

Olcsóbb lett a bor!

ORBÁN és MARKOVITS borkeskedőknél egy liter jó minőségű asztali bor 7-50-9 leért, fajborok 10-13 leért kaphatók.

Mindennemű fehérnemű-varrást, ugyisint házi ruhák varrást is jutányos áron elvállalom: Özy. Székely Ferencné Str. Vánatorilor (Iskola-utca) 16.

Benzinszállításra alkalmas **Vashordókat veszünk.** Szeszfinomító Részv.-t. (Vasutállomás mellett.)

Eladó egy darab 4 lóerejű villanymotor. Gyümölcsértékesítő Részvénytársaság.

Gazdaköri tagok!

mielőtt lószerszám-szükségeit beszereznek, tekintsek meg:

SZÓKE ISTVÁN

szíjgyártó raktárát

Str. Princ. Elisabeta (Bethlen-u.) 49. sz. a.,

hol állandóan a legjobb anyagból készült **igáshámok**

raktáron tartatnak, melyek a gazdaköri tagok részére 5% kedvezményes áron kaphatók. — Továbbá készítek rendelésre mindennemű kocsihámot, a legjobb bőr lábszárvédőt. Javításokat gyorsan, pontosan és olcsón eszkezik.

Tisztelettel: **SZÓKE ISTVÁN, szíjgyártó.**

Mielőtt posztót, kamgarn-szövetet vásárolna, tekintse meg a segesvári Zimmermann-Testvérek posztógyárosok lerakatát

Barcsay Károly

női- és férfidivat üzletében, hol minden szövet a gyári áron kapható.

Temetkezési intézetemben

érez, tölgy- és fenyőfa-koporsók nagy választékban. Halottszállításokat, temetéseket helyben és vidéken elismert jutányos és szolid árakon eszkezik.

Tamás Simon drogériája

Odorheiu-Székelyudvarhely Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 29.

Husvételi parfümök minden minőségben. **Viszonteladónak** nagy árkedvezmény. **Eredeti angol football-labdák és football-gummik.**

Fényképészeti cikkek. **Eredeti németországi tejoltó** porban és folyadékokban.

Hazai és külföldi gyógyszerkülönlegességek. Sebészeti cikkek. Gummiárak. Pipercikkek. Fésű- és keféárak. — Mindennemű rum- és likőressenciák legelőnyösebb beszerzési helye.

Legújabb divat szerinti szalma kalapok

nagyválasztékban kaphatók dr. Lányi Imrénéél, Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 29.

AZUGAI SÖR

a megye és város részére nagyban és kicsinyben kapható:

Lapka Henrik főraktárában

Odorheiu-Székelyudvarhely, Str. Principesa Elisabeta (Bethien-utca) 24.

TAVASZI ÚJDONSÁGOKAT

legolcsóbban vásárolhat

Hirsch Rudolf divatáru-üzletében,

hol nagy választékot talál:

férfi- és női gyapjuszövetekben, schweitzai grenadinokban, mosó kretonok és delinekben, seffirekben, vásznakban. Óriási választék férfikalapokban, harisnyákban, nyakkendőkben és gallérokban és keztyükben, női és férfi esőernyőkben, stb.

Virágkedvelők figyelmébe!

A n. ó. virágkedvelő közönség szíves tudomására hozom, hogy

kertészetemet

Str. General Mostu, a Szentferenc-rendiek kertjébe (új út) helyeztem át

Ajánlok tavaszi ültetésre pár ezer darab császárszakáll vagyis árvácska-palántát, campanulát, kerti szegfüvet, igen szép színekben, nagymennyiségű nemesített magas törzsű rózsákat, kuszó rózsákat, pirostat, fehérét, rózsaszínűt. Koszorukat, csokrokat minden alkalomra a legolcsóbb áron, gyorsan elvállalok. Szíves pártfogást kérve, kiváló tisztelettel:

RUDNYÁK PÉTER, kereskedő-kertész.

TAVASZI IDÉNYRE LEGJOBB A LEGUJABB FORMÁJU TURUL-CZIPŐ

Kapható: a

székelyudvarhelyi fiókraktárban.

Az ország legnagyobb cipőgyára.

180 saját fióktelep a bel- és külföldön.

Tudja ön, hol lehet finom Kandia cukorkát kapni?

HIRSCH IGNÁCZ fűszer- és csemegekereskedésében a „MEDVÉHEZ.” Ott állandóan van mindenféle „KANDIA” cukorka és csokoládé-bonbon. **Friss teavaj kapható!**

Husvételi virágzásra

előtenyészített cserpekes rózsák sok szép színben, valamint igen erős magastörzsű és bokorrózsák, folyton nyíló futórózsák 4 színben, kerti szegfü külön színben és egyenes, campanula és erői bokru árvácska, illatos hassarózsák, évelő óriás pipacs, crisanthemum sok fajban, cactus, dalia, salvia stb. és mindenféle korai palántok. **Alkalmi csokrokat,** koszorukat a szokott ízletes kivitelben és olcsó áron vállalok. Hogy virágházam leégett vagy összeesett, nem felel meg a valóságnak. Mint eddig, úgy ezután is a legelőnyösebb árak mellett t. vevőimnek ez idén is rendelkezésére állok.

Szell Imre, kertész, Bethlenfalva.

Husvételi öntözők

parfümök, szappanok, puder, arckrémek stb.

Harisnyák, keztyük, szalagok, himzések, rőfös és rövidárak, gummilabdák, gyermekjátékok legnagyobb választékban és legolcsóbban csakis

Szabados és Boldizsár-cégnél

Odorheiu-Székelyudvarhely, Piata Regina Maria (Batthyány-tér) 13.

Megérkeztek nagy választékban!

Legújabb cseh férfi kabát- és öltönytiszteletek, csodaszép butorhuzatok, kitűnő minőségű ágylakó és asztalterítők, tartós függönyök, spárgaszőnyegek, feltűnő olcsó női velour kabát- és kosztüm szövetek, bélés és hozzávalók. Nyakkendők csodaszép választékban.

LÖBL B. Odorheiu-Sz.-udvarhely, Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 25. szám.